837/10

Den 15. februar 2010 blev i sag nr. 75.374:

xxxxxx xxxxxxx xxxxx
xxxxxxxxxx x
xxxxxxx xxxxxx

mod

Kommunernes
Pensionsforsikring A/S
Tuborg Havnevej 14
Boks 824
2900 Hellerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

Forsikringstageren, der har erhvervsevnetabsforsikring i Kommunernes Pensionsforsikring A/S, klager over selskabets afvisning af at yde helbredsbetingede ydelser.

Selskabet afviser at udbetale helbredsbetingede ydelser med henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevnetab - som følge af de lidelser, der er opstået efter klagerens optagelse i ordningen i 2002 - ikke selvstændigt giver ret til dækning.

Det fremgår af sagen, at klageren har en livsforsikring, der giver ret til udbetaling af ydelser og fritagelse for præmiebetaling, hvis den generelle erhvervsevne er nedsat med 2/3 eller derunder.

Klageren er født i 1957 og har tidligere været ansat som bl.a. sygehjælper og produktionsmedarbejder. Som følge af ryg/gigtproblemer blev hun i 1999-2001 revalideret, og gik i denne forbindelse på teknisk skole og HF. Fra den 1/11 2001 til den 31/1 2008 arbejdede hun i fleksjob ved forskellige afdelinger i en kommune. Klageren blev tilkendt invaliditetsydelse pr. 1/11 2002. Kommunen vurderede i denne forbindelse, at hendes

erhvervsevne var varigt nedsat til under 1/3. Den 31/1 2008 blev hun tilkendt højeste førtidspension.

Klageren har i sin klage til ankenævnet anført, at hun siden optagelsen i pensionsordningen har pådraget sig nye lidelser i et omfang, der sammenlagt fører til, at hendes erhvervsevne ville være nedsat med 2/3 eller mere. I sin klage har hun bl.a. anført:

> "Jeg blev af min egen læge (K.H. på daværende tidspunkt) rådet til en hel del gange at sygemelde mig og da jeg kontaktede hende i oktober 2007 og vi talte om alt, hvad der var sket på det sidste blev jeg sygemeldt.
>
> Jeg havde fået opereret mine stemmelæber 2 gange og det giver problemer med at tale i telefon, samt føre lange samtaler.
> Jeg blev indlagt på … Sygehus fordi de mente jeg havde haft et galdestensanfald, men de var ikke sikre.
>
> Eftersom jeg døjede med meget besvær med maven, blev jeg henvist til udredning af det. Både … og … Hospital.
> Konklusionen blev at jeg tabte galdesyre, som gør at der er risiko for Morbus Chron, hvis jeg ikke tager et bestemt pulver 3 gange dagligt. Dette skal gøres resten af livet.
>
> Desuden fandt man ud af jeg også har et mellemgulvsbrok.
>
> Jeg havde samtidig mine angstanfald og tiltagende psykiske gener, det var umuligt for mig at færdes ude i … by og jeg var meget sårbar og er stadig.
>
> Desuden har jeg min gigtsygdom, som selvfølgelig gør at jeg har mange indskrænkninger i dagligdagen, men det har jeg aldrig lagt skjul på.
>
> Da jeg i november 2001 fik fleksjob ved … Kommune var erhvervsevnen lidt under 1/3 del og jeg ville have ret til mellemste førtidspension. I januar blev den vurderet til 'ingen erhvervsevne', det er rigtigt min gigtlidelse blev værre af at arbejde, men jeg kunne heller ikke varetage telefonopkald, som også var en del af mit arbejde, samt betjening af alle de borgere jeg måtte tale med. Og min angst neurose er også en af årsagerne til at jeg ikke kan bestride et job. Der var en del konflikter i forbindelse med et sådan job, og jeg er ikke kontoruddannet og måtte erkende jeg ikke magtede at arbejde mere. Men jeg mener stadig at det er helheden af sygdomme for den sags skyld ikke mindst mine mave lidelser indtil den blev diagnosticeret, den var meget belastende, og det er den stadig.
>
> Så jeg mener at fordi jeg har fået den højeste førtidspension er det ikke 'kun' min gigtsygdom, men en del af nyopståede sygdomme."

Ved skrivelse af 29/1 2009 har selskabet hertil bl.a. bemærket:

> "**Sagsfremstilling**
> [Klageren] blev optaget i Kommunernes Pensionsforsikrings indslusningsordning den 1. februar 2002.

Den 1. juli 2002 overgik hun til hovedordningen, og i den forbindelse blev der afgivet helbredsoplysninger, jf. §§ 1 og 6.

Policen er omfattet af den generelle begrænsning
Det fremgik af de helbredsmæssige oplysninger, at forsikrede var ansat i fleksjob på grund af en gigtlidelse (polyarthrose), som havde ramt alle hendes led. Forsikrede oplyste desuden om psykisk betingede symptomer (angst/stress) siden 1988.

For at vurdere forsikringsvilkårene indhentede vi blandt andet sagsakter fra … Kommune. Heraf fremgik det, at forsikredes erhvervsevne var så meget nedsat, at der i sommeren 2002 var søgt invaliditetsydelse, som efterfølgende var bevilget.

På denne baggrund vurderede Kommunernes Pensionsforsikring allerede ved optagelsen i hovedordningen, at forsikredes erhvervsevne var nedsat med mindst 2/3. Policen blev derfor udstedt med henvisning til, at der frem til 2012 ikke er ret til dækning for erhvervsevnetab. Dette med udgangspunkt i reglerne om generel begrænsning i pensionsregulativet.

Derudover er policen omfattet af to klausuler vedrørende dødsfald.

Forsikredes ansøgning om dækning som følge af erhvervsevnetab
Den 24. januar 2008 modtog vi forsikredes ansøgning om dækning som følge af erhvervsevnetab. Forsikrede søgte om dækning på grund af gigt, angst, mave-/tarmlidelse samt gener fra stemmelæberne.

Det fremgår af den offentlige pensionssag, at forsikredes gigtlidelse efterhånden havde medført vanskeligheder i fleksjobbet, fx i forhold til betjening af telefon og computer. Derudover gav gigtlidelsen besvær i forhold til alle bevægelser, der var en svært nedsat gangdistance, og forsikrede var altid smerteforpint.

Forsikrede blev sygemeldt fra fleksjobbet i oktober 2007, primært på grund af gigtlidelsen.

Den 1. februar 2008 blev der tilkendt højeste offentlige førtidspension. Forsikrede fratrådte samtidig sit pensionsgivende fleksjob.

Jf. policen og § 6 i regulativet om generel begrænsning er det en betingelse for at opnå dækning for erhvervsevnetab, at der efter optagelsen opstår lidelser, som *selvstændigt* nedsætter erhvervsevnen med mindst 2/3.

Der er ikke dokumenteret nye lidelser, der medfører et selvstændigt erhvervsevnetab på 2/3 i alle erhverv. Derfor har vi den 16. juni 2008 meddelt forsikrede, at hun ikke har ret til dækning. Afgørelsen er yderligere begrundet i vores klagesvar al den 18. juli 2008 og den 23. september 2008.

Selskabets stillingtagen til klagen, jf. vedtægter for Ankenævnet for Forsikring, § 5, stk. 1
Det fremgår af forsikredes klageskrivelse, at hun er enig i, at erhvervsevnen var nedsat med 2/3, da hun blev optaget i ordningen. Forsikrede oplyser dog, at hun ud over gigt også lider af angst, mavebrok, Morbus Chron (tarmlidelse), og at hun har problemer med sin stemme efter to operationer af stemmelæberne. På den baggrund mener forsikrede, at hun har ret til dækning, fordi det er flere lidelser end gigten, der har ført til tilkendelse af højeste førtidspension den 1. februar 2008.

> Kommunernes Pensionsforsikring gør gældende, at som helbredstilstanden er beskrevet, både nu og ved optagelsen i 2002, så er det primært forsikredes gigtlidelse, der har påvirket erhvervsevnen. Dette bekræftes i lægelige oplysninger fra … Hospital fra juli 2008. Det er også disse gener fra bevægeapparatet, der medførte, at forsikrede blev ansat i fleksjob (det pensionsgivende joh), og at der blev tilkendt invaliditetsydelse fra det offentlige i 2002. Forsikrede har i 2006 fået tilkendt invalidebil på grund af gigtlidelsen. I dag må hun dog ikke længere køre bil grundet indtagelse af stærk smertestillende medicin. Det er gigtlidelsen, der senere medførte vanskeligheder i forsikredes fleksjob i forhold til telefon- og computerbetjening. Forsikrede beskrives som kronisk smerteforpint på grund af gigt, hun har besvær med alle bevægelser og med at befinde sig i samme stilling i længere tid ad gangen. Forsikredes sygemelding i oktober 2007 skyldtes primært gigten.
>
> Før optagelsen i hovedordningen er der desuden beskrevet angstsymptomer fra 1988.
>
> Efter optagelsen er der ikke dokumenteret nye helbredsmæssige gener i et omfang, der kan begrunde et selvstændigt erhvervsevnetab på mindst 2/3 i alle erhverv. Forsikrede er veludredt og i medicinsk behandling for mavebrok og tarmlidelse, og hvad angår stemmeproblemerne er der alene gener ved lange samtaler. I øvrigt bemærkes det, at den del af forsikredes angstsymptomer, der var særligt relateret til belastningerne i jobbet ved … Kommune og til færden i … by nu må antages at kunne bedres, idet forsikrede er fratrådt og er flyttet til …
>
> På denne baggrund må ankenævnet give Kommunernes Pensionsforsikring medhold i, at der ikke efter optagelsen er opstået lidelser, som *selvstændigt* kan begrunde et erhvervsevnetab på 2/3 i alle erhverv.
>
> I sagen er der enighed om, at forsikredes erhvervsevne var nedsat med 2/3 allerede ved optagelsen.
>
> Ankenævnet bør derfor ikke kritisere Kommunernes Pensionsforsikrings afgørelse om, at forsikredes erhvervsevnetab er omfattet af den generelle begrænsning."

Ved skrivelse af 17/6 2009 blev nævnet orienteret om, at klageren nu også havde fået konstateret KOL, hvorfor selskabet ville undersøge, om denne lidelse havde betydning for erhvervsevnetabssagen.

Ved skrivelse af 10/11 2009 til nævnet anførte selskabet:

> "I fortsættelse af vores seneste breve af den 17. juni 2009, 5. august 2009 og 11. september 2009 kan vi oplyse, at vi nu har modtaget journaloplysninger om den lidelse, der er konstateret i maj 2009 (KOL - kronisk obstruktiv lungelidelse).
>
> Lungefunktionsmålinger har påvist KOL i stadie I-II (mild til moderat KOL). Blodets iltmætningsprocent er normal, og der er i øvrigt normale hjerte- /lungeforhold.
>
> Forsikredes erhvervsevne var allerede nedsat med 2/3 i alle erhverv på grund af en svær gigtlidelse, da pensionsordningen blev oprettet i 2002. Senere blev gigtlidelsen yderligere forværret, hvilket var den primære årsag til, at hun blev sygemeldt fra sit fleksjob i oktober 2007.

Det er fortsat vores vurdering, at forsikredes erhvervsevnetab primært skyldes hendes gigtlidelse, der inddrager alle led i arme og ben samt rygsøjlen. Lidelsen medfører konstante smerter og nedsat kraft/bevægelighed i leddene. Også med den nye lægejournal er det dokumenteret, at forsikrede konstant har led- og rygsmerter. Journalen vedlægges.

Der er alene påvist KOL i mildt til moderat omfang, og de øvrige helbredsgener, der er opstået efter tegning, bidrager efter vores vurdering ikke væsentligt til forsikredes erhvervsevnetab, jf. vores sagsfremstilling af den 29. januar 2009.

Sagen har været forelagt vores lægekonsulent.

Vi fastholder vurderingen af, at de lidelser, der er tilkommet efter oprettelsen af pensionsordningen, ikke kan begrunde et selvstændigt erhvervsevnetab på mindst 2/3 i alle erhverv, men alene en forværring af helbredstilstanden.

Derfor er forsikredes erhvervsevnetab omfattet af den generelle begrænsning, jf. § 6 i pensionsregulativet. Det betyder, at hun ikke har ret til udbetaling."

Af kontinuation udfærdiget på en arbejdsmedicinsk klinik den 24/1 2008 efter henvisning fra klagerens fagforening som følge af psykiske følger efter en alvorlig hændelse i november 2005 fremgår bl.a.:

"**KONKLUSION**
Det drejer sig om en 50-årig kvindelig sygehjælper, der har arbejdet som sådan gennem 9 år samt har været ansat i flexjob på … Kommune, som henvises af sin fagforening som følge af psykiske gener efter exceptionel begivenhed på arbejdspladsen i november 2005, hvor en 23-årig borger truede hende på livet. Borgeren fik efterfølgende 20 dages hæfte og patienten måtte vidne i sagen. Der henvises til detaljer om hændelsen i avisartikel fra … dateret 3. marts 06, beskrivelse fra patienten, retten og fagforening.
Ud over den pågældende hændelse har der været et par andre gange hvor [klageren] har været i livsfare, om end i mindre omfang, hertil flere tilfælde hvor hun har været udsat for psykisk dårligt arbejdsmiljø som følge af irriterede og vrede klienter/kunder, dårlig ledelse og insufficiente alarmsystemer. Politiet har ind imellem været indblandet når borgerne har været særlig ophidsede.
Efter hændelsen i november 2005 vurderes det ved herværende samtale, at patienten sandsynligvis har haft en posttraumatisk belastningsreaktion (PTSD) og at hun nu på baggrund af belastningerne på arbejdspladsen, dvs. … Kommune, har udviklet en depressionslignende tilstand med angst. Psykiatrisk vurdering kan dog være relevant også med henblik på behandling.
Der er dertil tiltagende ryggener. Hun har arbejdet som sygehjælper gennem 9 år og pådrog sig primo 90'erne et forløftningstraume på arbejdspladsen i forbindelse med forflytning klient, hun fik dengang 238.000 kr. i erstatning. Men grundet tiltagende gener og det generelle rygbelastende arbejde i gennem årene, anmeldes rygsygdommen også til Arbejdsskadestyrelsen idet der er forbehold for privat arvelig polyartrose, der blev diagnosticeret i 1997."

Klageren er endvidere af Arbejdsskadestyrelsen blevet henvist til undersøgelse på et hospital. Af kontinuation udfærdiget 10/7 2008 i forbindelse hermed fremgår bl.a.:

"**Konklusion:**

Har arbejdet godt 9 år som sygehjælper med belastende plejearbejde med et antal daglige forflytninger omkring 30. Kom til skade ved et uheld i 1992, hvor hun greb en beboer, der var ved at falde ud af et sejl. Denne hændelse er anerkendt som en arbejdsulykke, og pt. har fået tildelt erstatning for en méngrad.
Siden da har symptomerne udviklet sig. Pt. har fået tildelt højeste førtidspension, dels på grund af rygsmerterne, dels på grund af en senere tilkommet polyartrose.
Nu har pt. svære daglige smerter, funktionsindskrænkning på grund af svært nedsat gangdistance, hun vågner om natten med smerter, og hun har et stort medicinforbrug på grund af smerter. Polyartrosen giver smerter i samtlige led og flere store muskelgrupper. Pt.s hovedårsag til nuværende funktionsindskrænkning skønnes at være ryglidelsen og smerter omkring lænd og ben, hovedsageligt udløst af ryglidelsen. Pt. går dårligt, og specielt højre ben knækker sammen under gang. Dette er formentlig udløst fra ryggen snarere end fra knæet. Pt.s rygsmerter i et vist omfang muskulært betinget. Hun tilrådes at begynde rygtræning, i hvert fald det første halve år ganske ubelastet. Tilrådes henvist til en fysioterapi med træningsfaciliteter, hvor hun kan komme i gang med bevægetræning af ryggen. Endvidere tilrådes pt. henvist til en diætist, som kan hjælpe hende til 15 kg vægttab, det vil gøre livet væsentligt lettere her på jord."

Af klagerens police fremgår bl.a.:

"Fra den 01.01.2002 gælder følgende klausul:

Ret til udbetaling og præmiefritagelse ved erhvervsevnetab er bortfaldet indtil den 01.01.2012. Dette gælder dog ikke ved erhvervsevnetab som følge af lidelser opstået efter den dato, som klausulen gælder fra, hvis dette erhvervsevnetab selvstændigt giver ret til dækning. Klausulen gælder også for gruppelivsforsikringen."

I forsikringsbetingelserne hedder det bl.a.:

"**Generel begrænsning**
Medarbejderen har ikke ret til udbetaling ved erhvervsevnetab og præmiefritagelse, hvis medarbejderen ved optagelse i pensionsordningen har en erhvervsevne, der varigt er nedsat med 2/3 eller mere. Hvis KP vurderer, at denne generelle begrænsning kan gøres gældende, betyder det, at der ikke kan opnås dækning fra gruppelivsforsikringen ved erhvervsevnetab. Det betyder også, at der ikke sker udbetaling fra eller ydes præmiefritagelse på pensionsordningen. Herefter bortfalder de pensioner, som ellers ville give ret til udbetaling ved erhvervsevnetab, samt andre pensioner, som ikke har opsparet værdi.
Denne generelle begrænsning gælder dog ikke ved erhvervsevnetab som følge af lidelser, der er opstået efter medarbejderens optagelse i pensionsordningen, hvis dette erhvervsevnetab selvstændigt giver ret til dækning. De lidelser, der er opstået efter medarbejderens optagelse i pensionsordningen, må dog ikke have nogen sammenhæng med det erhvervsevnetab, som medarbejderen allerede havde ved optagelse i pensionsordningen."

Nævnet udtaler:

Med henvisning til den gengivne klausul og de citerede forsikringsbetingelser finder nævnet det efter sin gennemgang af sagen, herunder de lægelige oplysninger, ikke

godtgjort, at de lidelser, der er opstået efter den 1/1 2002, selvstændigt ville medføre en nedsættelse af klagerens generelle erhvervsevne med 2/3 eller mere. Nævnet kan derfor ikke pålægge selskabet at yde helbredsbetingede ydelser.

Som følge af det anførte

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen